

ՔԱՐՈՋԵՍՍԱԿԱՆ

**ՎԱՋԳԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱԼԷՔԵԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝
ԽՕՍՈՒԱԾ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ,
ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻՆ
(22 Փետրուար, 2026)**

Յանուն Հօր Եւ Որդւոյ Եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

Միրելինե՛ր, այսօր Բուն Բարեկենդան է, որով Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին կ'ազդարարէ Մեծ Պահճի քառասունութօրեայ շրջանի սկիզբը, որ պիտի անցընենք պահեցողութեամբ, Աստուածաշունչի ընթերցանութեամբ եւ աղօթքներով:

Բուն բարեկենդան կը նշանակէ բուն ուրախութեան եւ երջանկութեան խորհուրդը, որ կը յիշեցնէ մեր նախածնողներուն՝ Ադամի եւ Եւայի դրախտային, երջանիկ կեանքը:

Երբ մարդը կորսնցնէ իր երջանկութիւնը, իր ներքին հանգստութիւնն ու խաղաղութիւնը, իր ամբողջ կեանքի ընթացքին կը փնտռէ այդ բուն երջանկութիւնը: Մեր ամէնօրեայ նպատակն է երջանկութիւն գտնել՝ սիրոյ մէջ, ընտանեկան ջերմութեան մէջ, աշխատանքի մէջ, եւ նոյնիսկ մեր ամենասիրած գործին մէջ կ'ուզենք խաղաղութիւն եւ երջանկութիւն ունենալ:

Յաւօք, այսօրուայ մարդը չունի այն երջանկութիւնը, որուն համար ստեղծուած էր: Մեղքի պատճառով մարդ արարածը ամէն օր կը կորսնցնէ այն ամենաթանկը, ինչ որ ունի: Այսօր մարդը չի գնահատեր իր ունեցածը, ինչպէս մեր նախածնողները չգնահատեցին իրենց ունեցած յաւիտենական կեանքը եւ դրախտային երանութիւնը:

Աստուած մարդը դրախտին մէջ դրած եւ ըսած էր. «Աճեցէք, բազմացէք, երկիրը լեցուցէք եւ տիրեցէք անոր»: Սակայն անոնք չգնահատեցին Աստուծոյ ներկայութիւնը, այն մեծ շնորհքը, որ ունէին Տիրոջ հետ հաղորդակցելու, խօսելու եւ կիսուելու: Դրախտին մէջ ըլլալով չբաւարարուեցան իրենց տրուած բարիքներով եւ համարձակեցան մեղանչել՝ կորսնցնելով իրենց հոգեւոր եւ ֆիզիքական երջանկութիւնը:

Թէեւ ժամանակները կը փոխուին, կեանքը կը զարգանայ, գիտութիւնը կ'առաջադիմէ, եւ այսօր շատ բաներ մարդուն համար աւելի դիւրին ու հասանելի դարձած են, սակայն մարդը նորէն երջանիկ չէ:

Աշխարհի մէջ նոյնիսկ կայ պետութիւն մը, ուր գոյութիւն ունի Երջանկութեան նախարարութիւն, որ կը փորձէ իր քաղաքացիները երջանկացնել: Սակայն հարցը կը մնայ նոյնը. ո՞րն է մարդուն իրական երջանկութիւնը:

Այս աշխարհին մէջ ամբողջական երջանկութիւն ունենալու մասին խօսիլը դժուար է, որովհետեւ մարդը չի կրնար լիովին երջանիկ ըլլալ, երբ կը տեսնէ իր կողքին տառապող մարդիկ, պատերազմէն հաշմանդամ զինուորներ, հազարաւոր նահատակուած երիտասարդներ, հիւանդութիւններ, կորուստներ եւ դժբախտութիւններ:

Մեզմէ իւրաքանչիւրը իր պատկերացումով կը սահմանէ երջանկութիւնը: Բայց բուն երջանկութիւնը այլ տեղ է, սիրելիներ: Ամէն օր կը փորձենք հասնիլ անոր, սակայն բազմաթիւ դժուարութիւններու կը հանդիպինք: Շատեր կը կարծեն, թէ երջանկութիւնը ուրիշ երկիրներու մէջ է՝ օրինակ Ամերիկայի մէջ, ուր մեծ գումար աշխատելով, լաւ տուն կամ ինքնաշարժ ունենալով պիտի երջանիկ ըլլան: Սակայն այդ բոլորը կարելի է ունենալ աշխարհի տարբեր վայրերու մէջ եւ նորէն երջանիկ չըլլալ: Նոյնիսկ ընտանիք կազմելը, կին եւ երեխաներ ունենալը ինքնին դեռ երջանկութեան ամբողջական պատկերը չէ:

Աստուած մարդը անմահութեան համար ստեղծեց, բայց մարդը չգնահատեց այդ շնորհքը եւ մահկանացու դարձաւ: Մարդուն կեանքը, որ սկզբնապէս հազար տարի էր սահմանուած, աստիճանաբար կրճատուեցաւ եւ այսօր դարձած է մօտաւորապէս 70-90 տարի: Այս կարճ ակնթարթի ընթացքին մարդը շատ անգամ չի հասցներ զգալ իրական երջանկութիւնը, այլ միայն անոր փոքրիկ փշրանքները:

Շատեր կը ցանկան այցելել հեռաւոր երկրի մը տեսարժան եւ գեղեցիկ վայրեր՝ կարծելով, թէ այդ ալ երջանկութեան աղբիւր մըն է: Սակայն այդ զգացումը կու գայ ու կ'անցնի, եւ մարդը կը հասկնայ, որ բուն երջանկութիւնը ուրիշ տեղ է՝ Քրիստոսի հետ քալելու մէջ:

Երբ մարդը կ'ուզէ բժիշկ դառնալ, անոր նպատակը միայն մարդու մարմինը բուժելն է: Եթէ միայն այդ է նպատակը, ապա ան անկասկած կը ձախողի, որովհետեւ մարդը միայն մարմին չէ, այլ նաեւ հոգի է: Եթէ բժիշկը միայն մարմինը բուժէ, բայց անուշադիր ըլլայ մարդուն հոգիին՝ կրնայ պատահիլ, որ մարմինը առողջացնէ, սակայն հոգին վիրաւորէ:

Նոյնպէս, երբ մէկը զինուորական է եւ սահման կը պաշտպանէ, ան միայն երկրի սահմանները չէ, որ կը պաշտպանէ: Ան նաեւ պարտաւոր է պաշտպանել իրեն վստահուած զինուորներուն հոգեւոր սահմանները, որպէսզի այդ զինուորը չատէ այն սահմանը, ուր ինք երկու տարի կոշուած է ծառայելու, այլ սիրով ու գիտակցութեամբ պաշտպանէ իր հայրենիքը:

Եւ այսպէս կրնանք շարունակել օրինակները, սիրելիներ: Մարդուն իսկական կոշումը միայն արտաքին պարտականութիւններ կատարելը չէ, այլ նաեւ հոգեւոր պատասխանատուութիւն կրելը: Միայն այդ ժամանակ մարդը կրնայ զգալ այն երջանկութիւնը, որ Աստուած նախատեսած է իրեն համար:

Բոլոր ժամանակներու սրբակենցաղ մարդիկ այդ բուն երջանկութիւնը զգացած են այն ատեն, երբ իրենց կեանքը կապած են Աստուծոյ հետ եւ հասկցած են, որ այս է մարդուն կեանքի իրական երջանկութիւնը:

Երբ Շաբաթ երեկոյեան խորանի վարագոյրը փակուեցաւ, այն մեզի յիշեցուց, որ մեղքի պատճառով մարդը դրախտէն դուրս դրուեցաւ, եւ երկինք տանող ճանապարհը փակուեցաւ անոր համար մինչեւ որ ապաշխարէ:

Հետեւաբար Մեծ Պահքը ապաշխարութեան հոգեւոր ճամբորդութիւն է, որ մեզ կ'առաջնորդէ դէպի խաղաղ նաւահանգիստ եւ Քրիստոսի Յարութեամբ՝ դէպի յաւիտենական կեանք:

Սիրելիներ, մեղքը միայն սպանութիւնը, գողութիւնը կամ շնութիւնը չէ: Պօղոս Առաքեալ իր Հռոմեացիներուն ուղղուած նամակին մէջ գեղեցիկ կերպով կը յիշեցնէ

նաեւ այլ մեղքեր՝ երբ մենք կը դատենք մեր եղբայրը, կը գայթակղեցնենք զայն կամ կը վիրաւորենք անոր արժանապատուութիւնը: «Ով որ կ'ուտէ,- կ'ըսէ Պօղոս Առաքեալ,- թող չուտողը չդատէ, չուտողներն ալ թող ուտողները չդատեն»:

Եզնիկ Կողբացին ալ կ'ըսէ. «Մեր բերանները յոգնեցան պահք պահելէն, մեր շուրթերը ցաւեցան սաղմոսներ ըսելէն, բայց չդադրեցան իրարու միս ուտելէն»: Այս է ամենամեծ վտանգը՝ երբ կը բամբասենք, կը նախանձինք, կ'ատենք եւ կը վիրաւորենք իրարու, դրամասիրութեան, պաշտօնամօլութեան, փառասիրութեան ետեւէ իյնալով իրարու միս կ'ուտենք, որն անընդունելի է Աստուծոյ համար: Պօղոս Առաքեալ դարձեալ կ'ըսէ. «Աստուածապաշտութեան կերպարանք ունինք, բայց անոր զօրութենէն հեռու ենք»: Երբ մարդը չունի այդ աստուածապաշտութեան կենդանի զօրութիւնը, ան հեռու կը գտնուի ճշմարտութենէն եւ չի կրնար ճշմարիտ երջանկութիւն բերել ո՛չ իրեն, ո՛չ ալ ուրիշներուն:

Փարիսեցիները լաւ գիտէին Սուրբ Գիրքը, օրէնքները եւ կը սորվեցնէին ժողովուրդին: Սակայն ո՛չ իրենք էին երջանիկ, ո՛չ ալ կ'արտօնէին, որ ուրիշները երջանիկ ըլլան: Այդ պատճառով ալ Յիսուս կը յանդիմանէ զանոնք՝ ըսելով. «Ծովեր ու ցամաքներ կը շրջիք մէկ հոգի դարձի բերելու համար, եւ երբ զայն դարձի կը բերէք, զայն ձեզմէ կրկնակի աւելի դժոխքի որդի կը դարձնէք»:

Սիրելիներ, մենք ալ կրնանք ամէն օր խօսիլ սիրոյ մասին, աղօթքի մասին, պահեցողութեան մասին, բայց մնալ դատարկ այդ շնորհներէն: Սակայն Յիսուս Քրիստոս մեզի սորվեցուց աղօթքի, պահեցողութեան եւ սիրելու ճշմարիտ ճանապարհը, որով մարդը կրնայ գտնել իր կորսուած երջանկութիւնը:

Շատերու համար երջանկութիւնը հարստութեան մէջ է, ուրիշներու համար՝ իշխանութեան, իսկ ոմանց համար՝ ընտանիք կազմելու մէջ: Սակայն այս բոլորը, նոյնիսկ մեր ամբողջ կեանքը այս աշխարհի մէջ ժամանակաւոր են:

Շատ անգամ մեզի կը թուի, թէ ապրելով կը մեծնանք, բայց իրականութեան մէջ մենք ամէն օր մէկ քայլով կը մօտենանք մահուան եւ այդ մահուան ճանապարհին կրնանք գտնել յաւերժութիւնը՝ Աստուծոյ փնտռելով եւ մեր կեանքը Անոր կապելով:

Այսօր մենք ամէն բան ունինք, փա՛ռք Աստուծոյ: Մեր կեանքին մէջ շատ բաներ կան, սակայն չունինք ամենկարեւորը՝ հոգիի խաղաղութիւնը եւ բուն երջանկութիւնը: Այն մարդը, որուն խիղճը խաղաղ է եւ հոգին հանգիստ է գիշերը պառկելէն առաջ, անիկայ կը ճանչնայ այդ երջանկութեան զգացումը: Ինչպէս Դաւիթ թագաւոր կ'ըսէ. «Երանի այն մարդուն, որուն մեղքերը Տէրը այլեւս մեղք չի համարեր, եւ որուն անօրինութիւնները կը ծածկէ»:

Այս է երջանկութեան առաջին քայլը՝ երբ մարդը իր մեղքերով հանդերձ կը վերադառնայ Աստուծոյ եւ կը հրաւիրուի ապրելու Տիրոջ ներկայութեան մէջ:

Սիրելիներ, վաղ թէ ուշ մեր կեանքը այս աշխարհին վրայ պիտի աւարտի: Մեր մարմինը պիտի յանձնուի հողին, եւ տարիներ ետք մարդիկ նոյնիսկ պիտի մոռնան մեր անունը: Բայց մենք երբեք չենք մոռցուիր Աստուծոյ յիշողութենէն:

Այն երջանկութիւնը, որ մեր նախածնողները չգնահատեցին, մենք կը փորձենք գտնել այսօր: Սակայն այդ ճանապարհին բազում փորձութիւններ եւ գայթակղութիւններ պիտի հանդիպին մեզի, որպէսզի կասկածենք՝ արդեօք ճիշտ է հաւատալ Աստուծոյ եւ յաւիտենական կեանքին այս 21-րդ դարուն:

Այսօր գիտութիւնը կը զարգանայ, նոր բացայայտումներ կը կատարուին, սակայն միեւնոյն ատեն մենք կը տեսնենք նաեւ ուրիշ իրականութիւն մը. շատ մեծահարուստ մարդիկ, որոնք այս աշխարհի բոլոր բարիքները ունին՝ տուներ, հարստութիւն, շքեղ ինքնաշարժեր եւ անթիւ ունեցուածք, բայց նոյն այդ մարդիկ երբեմն կը հասնին այնպիսի դատարկութեան, որ նոյնիսկ իրենց կեանքին վերջ կու տան: Ինչո՞ւ,- պիտի հարցնէք,- որովհետեւ կը հասկնան, որ այդ բոլորը ունենալով անգամ՝ չեն կրցած իրական սիրով ապրիլ: Անոնք կը զգան, որ իրենց ունեցածին մէջ ոչ ոք զիրենք անկեղծօրէն սիրած է, ոչ ոք իրենց համար ի սրտէ մտահոգուած է: Եւ երբ հիւանդութիւն, տկարութիւն կամ դժուարութիւն ունեցած են, այն մարդիկ, որոնք իրենց կողքին կը թուէին ըլլալ, շատ անգամ հեռացած են իրենցմէ:

Այս բոլորին մէջ ճշմարիտ երջանկութիւն չկայ, սիրելիներ:

Յաւօք, մարդը մինչեւ այսօր կը շարունակէ հաւատալ սատանայի այն հին խաբէութեան, թէ մարդը կրնայ Աստուծոյ պէս ըլլալ: Սակայն մարդը երբեք չի կրնար հասնիլ իր Արարչին եւ իր ճշմարիտ երջանկութեան, եթէ չխոնարհի եւ խոնարհութեամբ շտեմնէ իր սեփական մեղքերը:

Շատ անգամ մենք մեր սխալները կը հասկնանք միայն այն ատեն, երբ ինչ-որ բան կը կորսնցնենք: Բայց պէտք չէ, որ մարդը իր կեանքը կորսնցնէ, կամ դժբախտութեան մէջ իյնայ, կամ բանտի մէջ յայտնուի, որպէսզի միայն այն ատեն հասկնայ, թէ ինչքա՞ն մեծ պարգեւ էր կեանքը եւ ինչո՞ւ ինք զայն անիմաստ վատնեց:

Եթէ մեր կեանքի նպատակը մեղքէն ազատագրուիլը եւ դէպի փրկութիւն քալելը չէ, ապա մեր ապրած տարիները եւ նոյնիսկ վայրկեանները իրենց իսկական իմաստը կը կորսնցնեն:

Ճերմակած մազերը դեռ իմաստութեան նշան չեն, եթէ այդ տարիներուն մէջ մարդը չհասկնայ, որ ինք ժամանակաւոր է այս աշխարհին մէջ եւ օր մը պիտի հեռանայ անկէ եւ ի՞նչ պիտի տանի իր հետ:

Այսօր շատ մարդիկ, երբ հիւանդութեան անկողինին մէջ կը գտնուին, պատրաստ են ամէն բան տալու՝ միայն թէ ժամանակը ետ դարձնեն եւ իրենց կեանքը այլ կերպ ապրին: Բայց ժամանակը այլեւս չի վերադառնար:

Ուստի մարդը պէտք է խոնարհութեամբ ըսէ. «Մեղայ քեզ, Տէ՛ր, մեղանչեցի երկնքի եւ Քու աստուածութեան առջեւ»:

Սիրելիներ, Բուն Բարեկենդանի խորհուրդը հէնց այս է՝ մարդը յիշէ իր կորսուած երջանկութիւնը, յիշէ թէ ինչի համար ստեղծուած էր եւ անդրադառնայ, թէ այսօր ինչպիսի վիճակի մէջ կը գտնուի: Եթէ մենք ինքներս մեզ չփոխենք, չենք կրնար ուրիշներուն փոխել:

Դիւրին է ուրիշները մեղադրել, եւ մեր սեփական մեղքերը ուրիշներուն վրայ բեռնել: Բայց այդպէս մարդը չի արդարանար, աւելի լաւը չի դառնար, այլ աւելի կը նըլատանայ Աստուծոյ առջեւ:

Մենք մարդոց կրնանք խաբել, կարելի է նոյնիսկ կաշառելով սուրբ երեւիլ, բայց Աստուած կը տեսնէ մարդուն սիրտը:

Հին ժամանակներուն թագաւորները Կիրակի օրը կ'երթային եկեղեցի, դուրս կու գային եւ աղքատներուն ողորմութիւն կը բաժնէին, եւ ժողովուրդը կը փառաբանէր

զանոնք՝ մոռանալով անոնց կատարած սխալները:

Բայց Յիսուս Քրիստոս կը յիշեցնէ մեզի. «Ով որ զիս մարդոց առջեւ ուրանայ, ես ալ զայն պիտի ուրանամ իմ Հօրս առջեւ, որ երկինքի մէջ է»:

Սիրելիներ, այս օրուան խորհուրդով թող Տէրը մեզի քաջառողջութիւն եւ զօրութիւն պարգեւէ, որպէսզի մեզմէ ոչ մէկը պակսի մինչեւ Տիրոջ Սուրբ Յարութիւնը՝ այս ապաշխարութեան եւ հոգեւոր նորոգութեան ճանապարհին:

Թող մեր պահքը միայն ուտելիքէն հեռու մնալ չըլլայ: Թող մեր աղօթքները միայն շուրթերու շարժում չըլլան, որ մեր բերանները բացուին ու փակուին, բայց մեր սրտերը չաղօթեն, որովհետեւ Աստուած նախ եւ առաջ կը նայի մարդու սրտին:

Աստուած պիտի չնայէ մեր ձեռքերը միայն տեսնելու համար, այլ պիտի նայի՝ այդ ձեռքերը որքանո՞վ արդարութիւն եւ բարիք գործած են:

Աստուած պիտի չնայէ մեր աչքերը տեսնելու համար, թէ անոնք խոնարհ են կամ երկինք կը նային, այլ պիտի նայի՝ որքան մաքրութիւն կայ այդ աչքերուն մէջ եւ ինչպէս մենք նայած ենք մեր եղբօրը եւ մեր մերձաւորին:

Աստուած պիտի չնայէ մեր ականջները տեսնելու համար, թէ մենք ի՞նչ լսած ենք, այլ պիտի նայի՝ ի՞նչ լսել ուզած ենք եւ ինչի՞ն բացած ենք մեր ականջները:

Եւ վերջապէս Աստուած պիտի նայէ մեր ոտքերուն՝ տեսնելու համար, թէ մենք դէպի ո՞ւր կ'ուզենք քալել. դէպի յաւիտեանական կեանք, դէպի արդարութեան եւ փրկութեան ճանապարհ, թէ՞ դէպի մեղքի եւ կորստեան ճանապարհ:

Սիրելիներ, թող Բուն Բարեկենդանի այս ուրախ եւ խորիմաստ խորհուրդը նաեւ մեր կեանքերուն մէջ բերէ ճշմարիտ երջանկութիւն: Հաշտուինք անոնց հետ, որոնց հետ խնդիր ունինք: Ներենք անոնց, որոնց մինչեւ այսօր չենք կրցած ներել: Սիրենք անոնց, որոնք մեր սիրոյ կարիքն ունին, որովհետեւ վաղը կրնայ ուշ ըլլալ սիրելու համար, վաղը կրնայ ուշ ըլլալ ներելու համար, եւ երբեմն՝ ուշ ըլլալ նաեւ փրկութեան համար:

Փրկութեան օրը այսօր է: Այս պահէն կը սկսի այն օրը, երբ մարդը կը գիտակցի, որ ինք ժամանակաւոր է այս աշխարհին մէջ, եւ որ ժամանակաւորը շատ անգամ կը ծառայէ մեր կորստեան, եթէ մենք զայն չդարձնենք մեր հոգիի փրկութեան ճանապարհ:

Հետեւաբար, սիրելիներ, թող մեր Տիրոջ խաղաղութիւնն ու սէրը ամէնքիդ հետ ըլլայ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

